

Funkcjonariusz publiczny
i funkcja publiczna
w polskim prawie karnym

TOMASZ KANTY

Funkcjonariusz publiczny
i funkcja publiczna
w polskim prawie karnym

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2017

Stan prawny: 1 czerwca 2017 r.

Recenzent
dr hab. Przemysław Palka, prof. UWM

Redaktor Wydawnictwa
Michał Staniszewski

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana z działalności statutowej
Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-540-4

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9	
Wstęp	13	
Rozdział I		
Ogólna charakterystyka pojęć „funkcjonariusza publicznego” i „osoby pełniącej funkcję publiczną” w prawie polskim		17
1. Zagadnienie pojęcia „publiczny” w systemie prawa	17	
2. Pojęcia w prawie administracyjnym i cywilnym	21	
3. Kodeks karny z 1932 r.	27	
4. Okres powojenny i kodeks karny z 1969 r.	33	
5. Cztery płaszczyzny spraw publicznych	46	
Rozdział II		
Zakres podmiotowy pojęcia „funkcjonariusz publiczny” w prawie karnym		53
1. Uwagi wstępne	53	
2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	53	
3. Posłowie, senatorowie, radni, europosłowie	55	
3.1. Posłowie i senatorowie	57	
3.2. Radni	58	
3.2.1. Radni gmin, miejscy, powiatów, wojewódzcy	60	
3.2.2. Radni jednostek pomocniczych	61	
3.2.3. Osoby wykonujące władzę w zastępstwie rad i sejmików wojewódzkich	64	
3.3. Posłowie do Parlamentu Europejskiego	65	
4. Osoby związane z wymiarem sprawiedliwości	68	
4.1. Sędziowie	69	
4.1.1. Sędziowie sądów powszechnych	71	
4.1.2. Sędziowie sądów wojskowych	72	

4.1.3. Sędziowie sądów administracyjnych	72
4.1.4. Sędziowie Sądu Najwyższego	73
4.1.5. Sędziowie sądów wyjątkowych	73
4.1.6. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego	74
4.1.7. Sędziowie Trybunału Stanu	75
4.1.8. Osoby orzekające w kolegiach ds. wykroczeń	76
4.1.9. Asesorzy sądowi sądów powszechnych	77
4.1.10. Asesorzy sądowi sądów administracyjnych	77
4.1.11. Referendarze sądowi	78
4.1.12. Asystenci sądowi	79
4.2. Ławnicy	79
4.2.1. Ławnicy sądów powszechnych	80
4.2.2. Ławnicy wojskowi	82
4.3. Prokuratorzy	83
4.3.1. Prokuratorzy prokuratury powszechnej	83
4.3.2. Prokuratorzy IPN	84
4.3.3. Asesorzy i asystenci prokuratorscy	84
4.4. Finansowe organy postępowań przygotowawczych	85
4.5. Notariusze	85
4.6. Komornicy	88
4.7. Kuratorzy sądowi	91
4.7.1. Kuratorzy zawodowi	92
4.7.2. Kuratorzy społeczni	93
4.8. Syndycy, nadzorcy sądowi i zarządcy	94
4.9. Organy dyscyplinarne	100
5. Administracja publiczna	125
5.1. Pracownicy administracji rządowej	128
5.2. Pracownicy organów państwowych	130
5.3. Pracownicy organów samorządu terytorialnego	131
5.4. Osoba uprawniona do wydawania decyzji administracyjnych	131
6. Administracja kontrolna	132
7. Instytucje państwowe	133
8. Organy ochrony bezpieczeństwa publicznego	135
8.1. Funkcjonariusze organów powołanych do ochrony bezpieczeństwa publicznego	135
8.2. Funkcjonariusze Służby Więziennej	140
9. Służba wojskowa	141
10. Pracownicy międzynarodowych trybunałów karnych	143

Rozdział III

Pojęcie „osób pełniących funkcje publiczne”	151
1. Ogólna charakterystyka pojęcia „funkcji publicznej”	151
2. Funkcjonariusz publiczny	164
3. Organy samorządu	164
3.1. Członkowie organów samorządu terytorialnego	166
3.2. Członkowie organów samorządu zawodowego	167
3.3. Członkowie organów samorządu gospodarczego	175
3.4. Członkowie organów innego rodzaju samorządu	176
4. Jednostki dysponujące środkami publicznymi	181
5. Działalność publiczna	187

Rozdział IV

Zadania pojęć „funkcjonariusza publicznego” i „osoby pełniącej funkcję publiczną”	195
1. Uwagi wstępne	195
2. Prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych i samorządowych	200
3. Wolność od bezprawnego zachowania funkcjonariuszy	210
4. Ochrona życia i zdrowia	215
5. Ochrona czci i nietykalności osobistej	219
6. Ochrona informacji	223
7. Ochrona wiarygodności dokumentów	225
8. Ochrona „jak funkcjonariusz publiczny”	227
9. Przedawnienie ścigania i wykonania kary w stosunku do funkcjonariuszy publicznych	238
Podsumowanie	243
Bibliografia	251
Publikacje	251
Orzecznictwo	260